

ONTVANGEN 08 SEP. 2016

2016/39

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Rotterdam
T.a.v. de heer M.J.G. Bormans
Postbus 25035
3001 HA ROTTERDAM

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[REDACTED]

[REDACTED]

Onze referentie
1060064

Bijlagen
1

Datum **07 SEP. 2016**
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Klinisch Verloskundige

Geachte heer Bormans,

Met uw brief van 10 juni 2016, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 21 juni 2016, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo master Klinisch Verloskundige als bekostigde opleiding te verzorgen in Rotterdam en Nijmegen.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 9 augustus 2016, kenmerk 2016/39, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo master Klinisch Verloskundige als bekostigde duale opleiding te verzorgen in Rotterdam en Nijmegen.

Ik teken hierbij het volgende aan. Artikel 7.4b, tweede lid, van de Whw bepaalt dat de studielast van een masteropleiding in het hoger beroepsonderwijs 60 studiepunten bedraagt. U hebt, met inachtneming van artikel 7.4b, achtste lid, van de Whw de studielast van de opleiding bepaald op 120 studiepunten. Dit betekent dat u voor de (nominale) periode dat de opleiding langer duurt dan een jaar geen bekostiging ontvangt.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluit is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel.

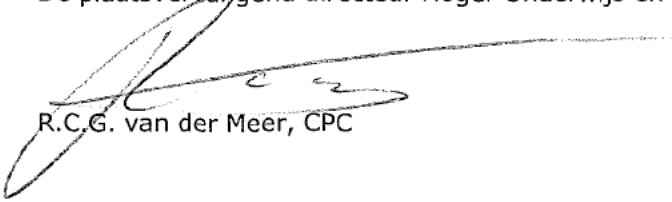
Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen.

Onze referentie
1060064

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. Jet Bussemaker
namens deze,
De plaatsvervangend directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

R.C.G. van der Meer, CPC

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de waarnemend directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
de heer R. van der Meer
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Van der Meer,

datum Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
9 augustus 2016 inzake de aanvraag nieuwe opleiding van de Hogeschool Rotterdam ten behoeve
van de hbo master Klinisch Verloskundige te Rotterdam en Nijmegen.

onderwerp
advies nieuwe opleiding
hbo master
Klinisch Verloskundige
Hogeschool Rotterdam
Rotterdam en Nijmegen

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

ons kenmerk
2016/39

bijlage
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 21 juni 2016 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo master Klinisch Verloskundige als bekostigde opleiding te verzorgen te Rotterdam en Nijmegen. Op 4 juli heeft de commissie aanvullende informatie verzocht. Op 19 juli 2016 was de aanvraag voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
9 augustus 2016

onderwerp
nieuwe opleiding
Hogeschool Rotterdam
hbo master
duaal
Klinisch Verloskundige
Rotterdam en Nijmegen

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Hogeschool Rotterdam om de hbo master Klinisch Verloskundige als bekostigde opleiding te Rotterdam en Nijmegen te verzorgen.

ons kenmerk
2016/39

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlage
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager biedt op dit moment de track Klinisch Verloskundige aan binnen de hbo masteropleiding Physician Assistant. In samenwerking met het werkveld is besloten om een aanvraag in te dienen zodat deze track verzelfstandigd kan worden tot een gehele opleiding. De opleiding wordt ontwikkeld in samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) en de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG). Het gaat om een duale opleiding van 120 EC die in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wordt geregistreerd. De opleiding wordt in het Nederlands aangeboden. Studenten kunnen worden toegelaten als zij in het BIG zijn geregistreerd als verloskundige en een opleidingsplek als klinisch verloskundige hebben gevonden voor minimaal 0,5 fte. Als vooropleiding moeten zij de bachelor Verloskunde hebben afgerond en minimaal een half jaar als verloskundige hebben gewerkt in een dienstverband van minimaal 0,6 fte. Na afronding van de opleiding kunnen zij aan het werk als klinisch verloskundige in ziekenhuizen. De BIG registratie die zij bij toelating tot de opleiding al moeten hebben garandeert dat zij hun functie als Klinisch Verloskundige ook daadwerkelijk kunnen uitoefenen. In aanvulling hierop willen de KNOV en de NVOG een specialistenregister voor klinisch verloskundigen instellen. Een aanvraag hiervoor is op 7 juni 2016 ingediend bij de Minister van VWS.

pagina 2 van 7 Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 en het criterium in art. 13 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de hbo master Klinisch Verloskundige nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. Ter onderbouwing heeft aanvrager een gedegen vergelijking gemaakt met verwante hbo en wo masteropleidingen. De Hogeschool Rotterdam biedt binnen de Verloskunde Academie Rotterdam sinds 2005 de masteropleiding Physician Assistant met uitstroomprofiel Klinisch Verloskundige aan. De bevoegdheden van de Physician Assistant en de Klinisch Verloskundige komen niet geheel overeen en om die reden streeft aanvrager naar verzelfstandiging van deze track. De track Klinisch Verloskundige binnen de master Physician Assistant wordt opgeheven zodra de opleiding verzelfstandigd is.

De Academie Verloskunde Amsterdam Groningen biedt vanaf september 2016 een wo master Midwifery Science aan in samenwerking met Inholland en de master Health Sciences van de VU. Volgens aanvrager is deze master specifiek gericht op de huidige veranderingen binnen de geboortezorg en is deze opleiding met name geschikt voor verloskundigen die hun kennis willen verdiepen op wetenschappelijk niveau. De opleiding richt zich niet specifiek op vaardigheden van klinisch verloskundigen.

De Academie Verloskunde Maastricht is voornemens om vanaf collegejaar 2017/2018 een European Master of Science in Midwifery aan te bieden. Dit is een internationale master die grotendeels online te volgen is en die inhoudelijk deels overeenkomt met de voorgenomen master Klinisch Verloskundige.

Tenslotte biedt het Universitair Medisch Centrum Utrecht een post-hbo opleiding Klinisch Verloskundige (60 EC) aan voor bachelor verloskundigen met minimaal 1 jaar werkervaring en een 0,6 fte dienstverband als Klinisch Verloskundige in opleiding in een Nederlands ziekenhuis. Deze opleiding leidt niet op tot een mastergraad.

De commissie concludeert dat de master Klinisch Verloskundige nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de hbo master Klinisch Verloskundige beantwoordt aan een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte. De maatschappelijke behoefte onderbouwt aanvrager door te verwijzen naar de brief van de KNOV en de NVOG aan de Minister van VWS waarin zij verzoeken om instelling van een specialistenregister voor Klinisch Verloskundigen en door te verwijzen naar het beleid van VWS in het kader van de Integrale Geboortezorg. Het departement van VWS heeft nog geen besluit genomen inzake de instelling van een specialistenregister, dus dit element kan de commissie niet honoreren als blijk van een maatschappelijke behoefte.

pagina 3 van 7 Het VWS beleid in het kader van de Integrale Geboortezorg stimuleert dat zorg daar waar niet noodzakelijk niet wordt verleend door de gynaecoloog, maar zo veel mogelijk door de verloskundige en de kraamverzorgende. Taakherschikking, waardoor taken van de medisch specialist (gynaecoloog) naar de eerste lijn (verloskundige) verschuiven zijn breed te zien in de zorg en dat is in de geboortezorg niet anders. Het departement van VWS heeft desgevraagd laten weten dat men het beroep klinisch verloskundige van toegevoegde waarde acht en dat deze functie een welkome opvulling vormt van de afstand die bestaat tussen de functies verloskundige en gynaecoloog, mede in het kader van de taakherschikking. De commissie waardeert de aansluiting op VWS beleid inzake de Integrale Geboortezorg als blijk van een maatschappelijke behoefte.

ROA typeert de arbeidsmarktperspectieven voor hbo gezondheidszorg en wo medisch als 'matig' in het rapport De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020 (p. 71). De arbeidsmarktperspectieven voor hbo gezondheidszorg (hbo verpleegkunde, medische diagnostiek en fysiotherapie) zijn matig door de combinatie van een relatief laag aantal baanopeningen en een relatief hoge instroom vanuit de onderliggende opleidingen tot 2020. ROA verwacht voor wo gezondheidszorg zelfs slechte perspectieven (p. 71). Hbo masteropleidingen registreert ROA bij de categorie wo opleidingen.

Aanvrager heeft het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) in 2016 een onderzoek laten uitvoeren naar de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Klinische Verloskunde. 61 ziekenhuizen met een afdeling verloskunde/ gynaecologie hebben aan het onderzoek meegewerkt (respons van 71%). Uit het onderzoek blijkt dat driekwart van de ondervraagde ziekenhuizen (verdere) groei verwacht van de sector klinische verloskunde als geheel. Binnen het eigen ziekenhuis wordt een groei verwacht van gemiddeld 14% over een periode van vijf jaar. Dit betekent een groei binnen de ondervraagde ziekenhuizen van 490 fte naar 560 fte over vijf jaar. Dit komt neer op 14 fte per jaar. Aangezien uit het onderzoek blijkt dat klinisch verloskundigen gemiddeld een aanstelling hebben van 0,7 fte komt dit ongeveer overeen met 20 medewerkers. De jaarlijkse vervangingsvraag binnen de ondervraagde ziekenhuizen wordt, uitgaande van een uitstroom percentage van 3%, geschat op 15 fte (21 medewerkers). Als de uitkomsten van dit onderzoek worden toegepast op alle ziekenhuizen dan zou sprake zijn van een jaarlijkse vraag (vervangings- en uitbreidingsvraag tezamen) van 54 Klinisch Verloskundigen per jaar. Aanvrager stelt deze arbeidsmarktbehoefte gelijk aan de gewenste uitstroom uit de voorgenomen opleiding omdat deze opleiding vooralsnog als enige zal leiden tot (verplichte) registratie in het Specialistenregister. Aanvrager onderbouwt de schatting van de uitbreidingsvraag verder onder verwijzing naar een onderzoek van Nivel uit 2013 getiteld 'De arbeidsmarkt voor verloskundigen in 2012 en 2022/ 2027. Een capaciteitsraming op basis van beleidsrijke scenario's'. In dit onderzoek is aangegeven dat het aandeel klinisch verloskundigen van het totaal aantal verloskundigen in de beroepsgroep is gestegen (tot 28% in 2012). Vijftien jaar geleden werd nog geen 10% van de klinische bevallingen door verloskundigen gedaan. In 2010 was dit de helft van het aantal klinische bevallingen en deze trend lijkt zich door te zetten.

Bij het onderzoek is ook aan de respondenten gevraagd of zij bereid zijn opleidingsplaatsen ter beschikking te stellen voor de studenten van deze duale opleiding. Volgens aanvrager zijn ziekenhuizen waar klinisch verloskundigen

pagina 4 van 7 werken bereid om medewerkers de opleiding te laten volgen. Van de ondervraagde ziekenhuizen geeft 40% aan dat ook zonder subsidie medewerkers de kans krijgen om de Master Klinisch Verloskundige te volgen, maar wellicht wordt dan wel gekozen voor opscholing in een lager tempo.

Tenslotte heeft aanvrager aangetoond dat de master Klinische Verloskunde aansluit op de beleidslijnen binnen de Human Capital Agenda van de topsector Life Sciences and Health.

De commissie concludeert dat de opleiding Klinische Verloskunde aansluit op een maatschappelijke behoefte en dat de arbeidsmarktbehoefte is aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister zes zwaartepunten vastgelegd. Een van die zes zwaartepunten is Zorginnovatie. De hbo masteropleiding Klinisch Verloskundige sluit aan op dit zwaartepunt. Daardoor wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

Vanaf 21 juni 2016 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo master Klinisch Verloskundige in Rotterdam en Nijmegen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Hogeschool Inholland heeft een zienswijze ingediend waarin zij bezwaar maakt tegen het voornemen. Inholland geeft aan dat al 30 jaar overleg gevoerd wordt tussen de Hogeschool Rotterdam, Zuyd Hogeschool en Inholland in het kader van SOV, Samenwerkende Opleidingen Verloskunde. Inholland stelt dat de Hogeschool Rotterdam de dialoog abrupt heeft beëindigd en een exclusieve afspraak heeft gemaakt met de KNOV en NVOG omtrent de ontwikkeling van deze hbo master Klinische Verloskunde. Volgens Inholland staat dit voornemen haaks op de afspraken die het SOV heeft gemaakt in het strategisch plan. Daarin is vastgelegd om in Nederland één wetenschappelijke master op het terrein van de verloskunde in te richten en als overbrugging mogelijk een hbo master Klinisch Verloskundige te starten. Dit plan is niet door het departement van VWS erkend en VWS is ook niet bij de totstandkoming betrokken geweest. Inholland is samen met het VUmc en UMC Groningen bezig met de ontwikkeling van een tweejarige wo master Midwifery Science en is voornemens eind 2016 een macrodoelmatigheidstoets aan te vragen voor deze opleiding. De hogeschool verzoekt de commissie hier rekening mee te houden.

De commissie heeft dit bezwaar van Inholland gewogen en geconstateerd dat het feit dat aanvrager buiten het SOV overleg om deze aanvraag heeft ingediend geen schoonheidsprijs verdient. Echter, het staat elke hogeschool of universiteit vrij een macrodoelmatigheidsaanvraag in te dienen. Aangezien het voornemen van Inholland, het VUmc en het UMC Groningen nog niet bij de commissie is ingediend kan de commissie hier nog geen rekening mee houden bij de beoordeling van de onderhavige aanvraag. Verder gaat Inholland er abusievelijk van uit dat aanvrager op twee locaties 50 studenten per jaar wil opleiden in plaats van de 25 studenten per locatie per jaar die in de aanvraag staan vermeld. Het verzoek van Inholland aan de commissie om te adviseren de capaciteit te beperken tot de helft is dus niet nodig.

pagina 5 van 7 Aanvrager heeft de verwante bekostigde en onbekostigde hbo en wo masteropleidingen in kaart gebracht. Daarnaast heeft aanvrager de instroom in de eigen track Klinisch Verloskundige binnen de hbo master Physician Assistant en de instroom in de post-hbo opleiding Klinisch Verloskundige van het UMCU weergegeven. De instroom in de track van aanvrager is stabiel rond 22 studenten.

opleiding	instelling	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
M Physician Assistant	Hanzehogeschool	25	25	24	24	21
M Physician Assistant	Hogeschool Rotterdam	26	24	36	27	26
M Physician Assistant	Hogeschool Utrecht	26	29	40	23	34
M Physician Assistant	HAN	37	34	36	33	24
M Physician Assistant	Inholland	17	20	20	9	10
eerstejaars instroom	totaal	131	132	156	116	115

post hbo klinisch verloskundige UMCU 23 25 27
Bron: BronHO en aanvraagdossier

Aanvrager heeft het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt een instroomonderzoek laten uitvoeren. Op grond van dit onderzoek komt aanvrager tot een landelijke jaarlijkse instroom van circa 54 studenten. Aanvrager wil om de kwaliteit van de opleiding te kunnen blijven waarborgen de instroom per locatie maximeren op 25 studenten per jaar. De commissie acht deze prognose realistisch. Het aantal van 50 studenten sluit aan op de omvang van de arbeidsmarktbehoefte zoals die naar voren komt uit het onderzoek dat aanvrager heeft laten uitvoeren.

Aanvrager heeft aangetoond dat de inbedding in de regionale kennisinfrastructuur op beide locaties is verzekerd. De master Klinisch Verloskundige komt in de plaats van de bestaande track binnen de master Physician Assistant en de docenten in Rotterdam blijven dezelfde. Een aantal van deze docenten werkt als klinisch verloskundige en brengt praktijkkennis in het onderwijs in. De master Klinisch Verloskundige valt binnen het Instituut voor Gezondheidszorg binnen de hogeschool en dit instituut werkt samen met het Kenniscentrum Zorginnovatie (zie verder). De opleiding wordt aangeboden binnen het samenwerkingsverband Verloskunde Academie Rotterdam waarin de hogeschool samenwerkt met het Erasmus MC. Het werkveld is vertegenwoordigd in de beroepenveldcommissie van de opleiding. In Nijmegen is de kennisinfrastructuur opgebouwd uit de samenwerking tussen Radboud UMC, Canisius-Wilhelmina ziekenhuis, de Coöperatieve Verloskundigen Nijmegen e.o. en Zuyd Hogeschool (Academie Verloskunde Maastricht). Hiervoor is een Community of Practice Verloskunde ingericht die is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. De keuze voor de locaties Rotterdam (hoofdvestiging) en Nijmegen (nevenvestiging) komt voort uit de resultaten van het arbeidsmarkt- en instroomonderzoek; een verdeling over Oost- en West-Nederland is vanwege het duale karakter van de opleiding wenselijk, en op beide locaties is een gedegen infrastructuur aanwezig.

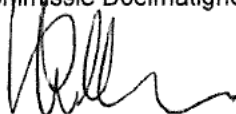
De commissie concludeert dat er ruimte bestaat binnen het landelijk aanbod voor deze hbo master Klinisch Verloskundige. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 6 van 7 *Beoordeling art. 13*

Dit artikel is komen te vervallen sinds juni 2016.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

pagina 7 van 7 **Bijlage:**
Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.